

Monumentnummer*: 507100

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 28 mei 1997
Kadaster deel/nr 82654/109

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Dokkum	Noardeast-Fryslân	Fryslân

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Dokkum	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Dokkum	A			3532

Omschrijving**

Inleiding

Het WOONHUIS in Eclectische stijl met Neo-Renaissance elementen werd ontworpen door architect A.T. van Veen en gebouwd door D. van der Werff Gzn. uit Dokkum. De bouwaanvraag van 17 april 1895 omschrijft het als "de verbouwing van een Heerenhuis", maar alles wijst erop dat het om volledige nieuwbouw handelde. Dat blijkt eveneens uit een baksteen in de rechter zijgevel met de inscriptie 18 SIH 95. De initialen zijn die van de opdrachtgever Sytze Ides Hansma, zonder beroep. Het woonhuis verving een woonhuis met erf (of bleek) op dezelfde plaats, dat hij had geërfd van zijn vader. Mogelijk stond er op het perceel eveneens een pakhuis waarin voordien een brouwerij was gevestigd. Het perceel heeft een diepe achtertuin die uitkomt op het Oosterbolwerk. De hardstenen STOEP met HEK valt binnen de bescherming. Het pand is in 1940 verkocht en aan de achterzijde uitgebreid en gedeeltelijk intern verbouwd. De achtergevel en aanbouwen zijn voor de bescherming van rijkswege van ondergeschikt belang wegens geringe architectonische waarde. In de achtertuin staan bijgebouwen zonder monumentale waarde die buiten de bescherming vallen.

Omschrijving

Het woonhuis heeft globaal een rechthoekige plattegrond met een traditionele indeling, bestaande uit een gang waaraan de verschillende vertrekken liggen. Het pand bestaat uit één bouwlaag onder een afgeknot schilddak op afschot; de dakschilden zijn

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

belegd met gesmoorde kruispannen. Voor het huis langs ligt een omheinde hardstenen stoep met een smeedijzeren hek, waarvan de stijlen een getordeerde punt hebben. De voorgevel is drie raamtraveeën breed. De gevel is opgetrokken in bruine bakstenen op een geprofileerde natuurstenen plint, verlevendigd met gepleisterde banden langs de onder-, wissel- en bovendorpel van de vensters en op de hoeken gepleisterde, imitatie-natuurstenen blokken. De gevel wordt afgesloten door een gevellijst met eenvoudige consoles op de hoeken en onder de opgemetselde dakkapel. De H-vensters met glas-in-lood bovenlichten worden afgesloten door een getoogde streklaag met gepleisterde aanzet-, segment- en sluitstenen. De trommelvelden zijn versierd met bladerdecoratie in hoogrelief. Op de twee muurdammen een smeedijzeren anker. Voor de governiste, Neo-Renaissance voordeur met sierhek voor het glazen deurpaneel, ligt een hardstenen stoeprede. Rechts naast de deur een zandstenen brievenbus. De dakkapel met flauw hellend zadeldak is opgemetseld vanuit de dakvoet. De hoeken hebben gepleisterde imitatie-natuurstenen blokken, (natuur/kunst-)stenen klauwstukken en een gepleisterde band ter hoogte van de wisseldorpel van het T-venster, met half rondbogig bovenlicht. De dakkapel wordt afgesloten door een geprofileerde gevellijst bekroond met een aveinkel en tympaan waarin een cherubkopje is verwerkt, klauwstukken en bolknoppen. In de aveinkel een smeedijzeren anker.

Het INTERIEUR van het pand is structureel oorspronkelijk - hoewel vergroot aan de achterzijde - en bevat onder meer in de gang en de kamers en suite een aantal waardevolle onderdelen. De gang is met marmer bevloerd, heeft een stucplafond met een vruchtenboeket en de oorspronkelijke deuromlijstingen. Het poortje in de gang met een recente tochtdeur heeft op de sluitsteen een beeldje van een jonge vrouw tegen een schelpvormige achtergrond met een hoorn des overvloeds in de arm. De kamers en suite zijn gescheiden door schuifdeuren met scharnierende, halfronde zuilen, die in gesloten toestand een middenzuil vormen. De omlijsting van de schuifdeuren heeft figuurzaagwerk. Het plafond van de voorkamer is voorzien van een stucplafond met een fruitschaal en rand- en hoekdecoraties met schalen. De omlijste kamerdeur heeft figuurzaagwerk voorstellende wapenhoudende leeuwen. Verder heeft de kamer gebogen vensterbanken en kamerblinden in de omlijste vensteropeningen.

Waardering

Het woonhuis gebouwd in 1895 is van algemene cultuurhistorische en architectuurhistorische waarde:

- vanwege de hoge mate van belang als eenvoudig stijlvoorbeeld van de Neo-renaissance,
- vanwege de hoge mate van belang door het bijzondere materiaalgebruik en de ornamentiek,
- vanwege de redelijke mate van belang van het object als beeldbepalend gebouw aan de voormalige Oostersingel binnen het beschermd stadsgezicht,
- vanwege de hoge mate van gaafheid van de architectonische kwaliteit van het exterieur en interieuronderdelen,
- vanwege de hoge mate van structurele en visuele gaafheid in relatie tot de stedelijke omgeving.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis